

**UJEDINJENE
NACIJE**

Međunarodni sud za krivično gonjenje osoba odgovornih za teška kršenja međunarodnog humanitarnog prava počinjena na teritoriji bivše Jugoslavije od 1991. godine

Predmet br. IT-04-74-T
Datum: 17. juli 2008.
Original: FRANCUSKI

PRED PRETRESNIM VIJEĆEM III

U sastavu: sudija Jean-Claude Antonetti, predsjedavajući
sudija Árpád Prandler
sudija Stefan Trechsel
sudija Antoine Kesia-Mbe Mindua, rezervni sudija

Sekretar: g. Hans Holthuis

Odluka od: 17. jula 2008.

TUŽILAC

protiv

**Jadranka PRLIĆA
Brune STOJIĆA
Slobodana PRALJKA
Milivoja PETKOVIĆA
Valentina ČORIĆA
Berislava PUŠIĆA**

JAVNO s POVJERLJIVIM DODATKOM i POVJERLJIVIM I EX PARTE DODATKOM

ODLUKA PO ZAHTJEVU OPTUŽENOG PUŠIĆA ZA PRIVREMENO PUŠTANJE NA SLOBODU

Tužilaštvo:

g. Kenneth Scott
g. Douglas Stringer

Obrana:

g. Michael Karnavas i gđa Suzana Tomanović za Jadranka Prlića
gđa Senka Nožica i g. Karim A. A. Khan za Brunu Stojića
g. Božidar Kovačić i gđa Nika Pinter za Slobodana Praljka
gđa Vesna Alaburić i g. Nicholas Stewart za Milivoja Petkovića
gđa Dijana Tomašegović-Tomić i g. Dražen Plavec za Valentina Čorića
g. Fahrudin Ibrišimović i g. Roger Sahota za Berislava Pušića

Prijevod

I. UVOD

1. Pretresno vijeće III (dalje u tekstu: Vijeće) Međunarodnog suda za krivično gonjenje osoba odgovornih za teška kršenja međunarodnog humanitarnog prava počinjena na teritoriji bivše Jugoslavije od 1991. godine (dalje u tekstu: Međunarodni sud) rješava po zahtjevu optuženog Berislava Pušića (dalje u tekstu: optuženi Pušić) za privremeno puštanje na slobodu, koji su branioci optuženog Pušića (dalje u tekstu: Pušićeva odbrana) podnijeli kao povjerljiv 3. jula 2008.

II. HISTORIJAT POSTUPKA

2. Dana 3. jula 2008. Pušićeva odbrana je podnijela povjerljivi "Zahtjev za privremeno puštanje na slobodu Berislava Pušića" (dalje u tekstu: Zahtjev), u kojem traži privremeno puštanje na slobodu optuženog Pušića iz humanitarnih razloga u Republiku Hrvatsku tokom perioda koji Vijeće ocijeni prikladnim, između 26. jula i 24. augusta 2008.¹

3. Dana 10. jula 2008. Tužilaštvo (dalje u tekstu: tužilaštvo) je podnijelo povjerljivi objedinjeni odgovor ("*Prosecution Consolidated Response to Defense Applications for Provisional Release During the Summer Recess*") /Objedinjeni odgovor tužilaštva na zahtjeve odbrane za privremeno puštanje na slobodu tokom ljetne pauze u radu Suda/ (dalje u tekstu: Odgovor), kojim se tužilaštvo protivi privremenom puštanju na slobodu optuženog Pušića.²

III. MJERODAVNO PRAVO

4. Pravilo 65(A) Pravilnika o postupku i dokazima (dalje u tekstu: Pravilnik) propisuje da optuženi, nakon što je pritvoren, može biti pušten na slobodu samo na osnovu naloga Vijeća. U skladu s pravilom 65(B), Vijeće može izdati nalog za puštanje na slobodu samo nakon što zemlji-domaćinu i državi u koju optuženi traži da bude pušten da priliku da se izjasne i samo ako se uvjerilo da će se optuženi pojaviti na suđenju i da, u slučaju puštanja na slobodu, neće predstavljati opasnost ni za jednu žrtvu, svjedoka ni bilo koju drugu osobu.

5. Prema ustaljenoj praksi Međunarodnog suda, odluka da se odobri ili odbije privremeno puštanje na slobodu na osnovu pravila 65 Pravilnika predstavlja diskreciono pravo Vijeća.³

¹ Zahtjev, str. 1, 11.

² Odgovor, par. 2, 39-45, 49.

³ *Tužilac protiv Jovice Stanišića i Franka Simatovića*, predmet br. IT-03-69-AR65.4, Odluka po žalbi tužioca na Odluku o privremenom puštanju na slobodu i zahtevima za izvođenje dodatnih dokaza na osnovu pravila 115, 26. juni 2008. (dalje u tekstu: Odluka u vezi s *Jovicom Stanišićem*), par. 3; *Tužilac protiv Milutinovića i drugih*, predmet br. IT-05-87-AR65.2,

Prijevod

Kako bi ocijenilo da li su ispunjeni uslovi propisani pravilom 65(B) Pravilnika, Vijeće treba da uzme u obzir sve relevantne okolnosti koje bi svako pretresno vijeće razumno uzelo u obzir prilikom donošenja svoje odluke.⁴ Vijeće zatim mora da obrazloži svoju odluku u vezi s tim pitanjima.⁵ Relevantnost navedenih faktora i težina koja će im biti data procjenjuje se od slučaja do slučaja.⁶ S obzirom na to da se prije svega zasniva na činjenicama u datom predmetu, svaki zahtjev za privremeno puštanje na slobodu razmatra se u svjetlu konkretne situacije optuženog.⁷ Vijeće tu situaciju mora razmotriti u trenutku donošenja odluke o privremenom puštanju na slobodu, ali i u mjeri u kojoj je to moguće imati u vidu kako će situacija izgledati u trenutku kad se optuženi bude trebao vratiti pred Međunarodni sud.⁸

6. U skladu s nedavnom jurisprudencijom Žalbenog vijeća, okončanje izvođenja dokaza tužilaštva predstavlja značajnu promjenu situacije koja iziskuje novu i detaljnu procjenu rizika od bijega optuženog.⁹ U tim uslovima pretresno vijeće, čak i kad je uvjereno da su pružene dovoljne garancije, može iskoristiti svoja diskreciona ovlaštenja da odobri privremeno puštanje na slobodu samo ako dovoljno jaki humanitarni razlozi prevagnu u tom smjeru.¹⁰ Stoga privremeno puštanje na slobodu "u kasnoj fazi postupka treba odobriti samo ukoliko postoje dovoljno uvjerljivi humanitarni razlozi koji opravdavaju puštanje. Nadalje, čak i ukoliko se

Odluka po Interlokutornoj žalbi na odbijanje privremenog puštanja na slobodu tokom zimske pauze, 14. decembar 2006. (dalje u tekstu: Odluka u predmetu *Milutinović*), par. 3; *Tužilac protiv Popovića i drugih*, predmet br. IT-65-88-AR65.2, Odluka po Interlokutornoj žalbi odbrane na Odluku Pretresnog vijeća kojom se odbija Zahtjev Ljubomira Borovčanina za privremeno puštanje na slobodu, 30. juni 2006, par. 5; *Tužilac protiv Prlića i drugih*, predmet br. IT-04-74-AR65.7, Odluka po "Žalbi tužioca na Odluku po Zahtjevu optuženog Petkovića za privremeno puštanje na slobodu od 31. marta 2008.", 21. april 2008. (dalje u tekstu: Odluka u vezi s *Petkovićem*), par. 5; *Tužilac protiv Prlića i drugih*, predmet br. IT-04-74-AR65.8, Odluka po "Žalbi tužioca na Odluku po Zahtjevu za privremeno puštanje na slobodu optuženog Prlića" od 7. aprila 2008., 25. april 2008. (dalje u tekstu: Odluka u vezi s *Prlićem* od 25. aprila 2008.), par. 7.

⁴ *Tužilac protiv Miće Stanišića*, predmet br. IT-04-79-AR65.1, Odluka po Interlokutornoj žalbi tužilaštva na Odluku o privremenom puštanju na slobodu optuženog Miće Stanišića, 17. oktobar 2005. (dalje u tekstu: Odluka u vezi s *Mičom Stanišićem*), par. 8; Odluka u vezi s *Jovicom Stanišićem*, par. 35; Odluka u vezi s *Petkovićem*, par. 8; Odluka u vezi s *Prlićem* od 25. aprila 2008., par. 10.

⁵ Odluka u vezi s *Jovicom Stanišićem*, par. 35; Odluka u vezi s *Petkovićem*, par. 8; Odluka u vezi s *Prlićem* od 25. aprila 2008., par. 10; Odluka u vezi s *Mičom Stanišićem*, par. 8.

⁶ Odluka u vezi s *Jovicom Stanišićem*, par. 35; Odluka u vezi s *Petkovićem*, par. 8; Odluka u vezi s *Prlićem* od 25. aprila 2008., par. 10.

⁷ *Tužilac protiv Boškskog i Tarčulovskog*, predmet br. IT-04-82-AR65.1, *Decision on Johan Tarčulovski's Interlocutory Appeal on Provisional Release* (Odluka po Interlokutornoj žalbi Johana Tarčulovskog u vezi s privremenim puštanjem na slobodu), 4. oktobar 2005. (dalje u tekstu: Odluka u vezi s *Tarčulovskim*), par. 7; Odluka u vezi s *Jovicom Stanišićem*, par. 35; Odluka u vezi s *Petkovićem*, par. 8; Odluka u vezi s *Prlićem* od 25. aprila 2008., par. 10; Odluka u vezi s *Mičom Stanišićem*, par. 8.

⁸ Odluka u vezi s *Jovicom Stanišićem*, par. 35; Odluka u vezi s *Petkovićem*, par. 8; Odluka u vezi s *Prlićem* od 25. aprila 2008., par. 10; Odluka u vezi s *Mičom Stanišićem*, par. 8.

⁹ *Tužilac protiv Prlića i drugih*, predmet br. IT-04-74-AR65.5, Odluka po objedinjenoj žalbi tužilaštva na odluke o privremenom puštanju na slobodu optuženih Prlića, Stojića, Praljka, Petkovića i Čorića, 11. mart 2008. (dalje u tekstu: Odluka u predmetu *Prlić* od 11. marta), par. 20.

¹⁰ Odluka u predmetu *Prlić* od 11. marta 2008., par. 21; Odluka u vezi s *Prlićem* od 25. aprila 2008., par. 16; Odluka u vezi s *Petkovićem*, par. 17.

Prijevod

utvrdi da je privremeno puštanje na slobodu opravdano u svjetlu prirode okolnosti, dužina njegovog trajanja ipak bi trebala biti srazmjerna ovim okolnostima".¹¹

7. Međutim, prema jurisprudenciji Žalbenog vijeća, Vijeće je u najboljem položaju da ocijeni da li proceduralne okolnosti, kao što su, na primjer, okončanje izvođenja dokaza tužilaštva, povećavaju rizik od bijega za vrijeme privremenog boravka na slobodi.¹²

IV. ARGUMENTI STRANA U POSTUPKU

8. Kako bi potkrijepila Zahtjev, Pušićeva odbrana podsjeća na argumente koje je iznijela prilikom podnošenja ranijih zahtjeva za privremeno puštanje na slobodu: ona ističe 1) da je optuženi Pušić nekoliko puta bio privremeno pušten na slobodu; 2) da je svaki put nakon privremenog puštanja na slobodu pristupio Sudu i da nikad nije predstavljao prijetnju za žrtve, svjedoke ili bilo koju drugu osobu¹³ i 3) da je Vlada Republike Hrvatske obnovila svoje garancije da će preduzeti sve mjere da optuženi Pušić ne predstavlja prijetnju za žrtve, svjedoke ili bilo koju drugu osobu.¹⁴ Na kraju, Pušićeva odbrana poziva Vijeće da za optuženog Pušića naloži uslove jednake onima koje je naložilo svojom Odlukom po zahtjevu optuženog Pušića za privremeno puštanje na slobodu od 19. marta 2008.¹⁵

9. Kao uvjerljive humanitarne razloge koje smatra dovoljnim i koji opravdaju privremeno puštanje na slobodu optuženog Pušića, Pušićeva odbrana ističe zdravstveno stanje optuženog Pušića, te loše zdravstveno stanje nekih članova njegove porodice.¹⁶ S tim u vezi, Pušićeva odbrana je Vijeću dostavila četiri *ex parte* izvještaja, kojima se potvrđuje aktualno zdravstveno stanje optuženog.¹⁷ Optuženi Pušić traži privremeno puštanje na slobodu radi liječenja i smatra da bi izvjesno vrijeme provedeno s porodicom olakšalo njegovo ozdravljenje i bilo od koristi za njegove bližnje.¹⁸

10. Tužilaštvo se u Odgovoru protivi privremenom puštanju na slobodu optuženog Pušića zbog toga što je, između ostalog, period koji se traži pretjeran i što nijedan razlog koji optuženi

¹¹ Odluka u vezi s *Petkovićem*, par. 17; Odluka u vezi s *Prličem* od 25. aprila 2008., par. 16.

¹² Odluka u predmetu *Milutinović*, par. 15.

¹³ Zahtjev, par. 4.

¹⁴ Zahtjev, par. 5.

¹⁵ Zahtjev, par. 5; Odluka po zahtjevu optuženog Pušića za privremeno puštanje na slobodu, 19. mart 2008.

¹⁶ Zahtjev, par. 6-10.

¹⁷ Zahtjev, par. 6; Dodatak *ex parte* priložen Zahtjevu.

¹⁸ Zahtjev, par. 6-7.

Prijevod

iznosi da potkrijepi svoj zahtjev za privremeno puštanje na slobodu ne predstavlja humanitarni razlog koji bi taj zahtjev mogao opravdati.¹⁹

11. Tužilaštvo ne osporava činjenicu da bi optuženi Pušić trebao da se liječi, ali smatra da faktori koje je navela Pušićeva odbrana ne dosežu nivo dovoljno uvjerljivih humanitarnih razloga.²⁰ S tim u vezi, ono podsjeća na argumente koje je iznijelo u žalbi na posljednje privremeno puštanje na slobodu optuženog Pušića.²¹

12. Drugo, u slučaju da Vijeće odobri Zahtjev, tužilaštvo traži da privremeno puštanje na slobodu ne prelazi sedam dana, što je period koji tužilaštvo smatra dovoljnim za posjetu članovima porodice (uključivši i putovanje),²² kao i da bude pod strogim uslovima.²³ Konkretno, tužilaštvo traži 1) da Vijeće zabrani svaku prisutnost i putovanje optuženog u Bosnu i Hercegovinu, 2) da optuženom bude zabranjen svaki kontakt sa žrtvama, 3) da optuženom bude zabranjen razgovor o predmetu sa svima osim s njegovim braniocima i 4) da mu se zabrani komunikacija s medijima.²⁴

13. Na kraju, i dalje u slučaju da Vijeće odobri Zahtjev, tužilaštvo traži da se odgodi izvršenje te odluke dok se ne donese odluka po žalbi koju ono namjerava da uloži.²⁵

V. DISKUSIJA

14. Kao uvodnu napomenu, Vijeće konstatuje da je Vlada Kraljevine Nizozemske, zemlje-domaćina, u skladu s pravilom 65(B) Pravilnika, dopisom od 9. jula 2008. obavijestila Vijeće da se ne protivi postupku eventualnog privremenog puštanja na slobodu.²⁶

15. Dopisom od 16. juna 2008. Vlada Republike Hrvatske je dostavila garancije da optuženi Pušić, u slučaju da mu Vijeće odobri privremeno puštanje na slobodu, neće vršiti pritisak ili predstavljati prijetnju za žrtve, svjedoke ili bilo koju drugu osobu tokom privremenog boravka na slobodi, i da će se vratiti u Haag na dan koji odredi Vijeće.²⁷

¹⁹ Odgovor, par. 2, 43-45, 49.

²⁰ Odgovor, par. 43-45.

²¹ Odgovor, par. 43, 44.

²² Odgovor, par. 46, 50.

²³ Odgovor, par. 2, 47, 50.

²⁴ Odgovor, par. 47.

²⁵ Odgovor, par. 48.

²⁶ Dopis Ministarstva vanjskih poslova Nizozemske od 9. jula 2008.

²⁷ Dopis Ministarstva pravosuđa Republike Hrvatske od 16. juna 2008., priložen u dodatku Zahtjevu.

Prijevod

16. Vijeće konstatuje da je optuženi Pušić poštovao sve uslove određene prilikom prethodnih privremenih puštanja na slobodu na osnovu naloga i odluka Pretresnog vijeća od 30. jula 2004.,²⁸ 2. augusta 2005.,²⁹ 15. novembra 2005.,³⁰ 8. februara 2006.,³¹ 26. juna 2006.,³² 8. decembra 2006.,³³ 11. juna 2007.,³⁴ 29. novembra 2007.³⁵ i 19. marta 2008.³⁶ Vijeće posebno naglašava da je optuženi Pušić poštovao uslove određene prilikom prethodnog privremenog puštanja na slobodu do kojeg je došlo po okončanju izvođenja dokaza tužilaštva. Vijeće, osim toga, konstatuje da tužilaštvo ne osporava činjenicu da će optuženi Pušić pristupiti Sudu po završetku privremenog boravka na slobodi.³⁷ Vijeće smatra da garancije za pristupanje i garancije protiv rizika od bijega, u formi u kojoj su optuženom Pušiću određene prilikom njegovog prethodnog privremenog puštanja na slobodu,³⁸ doista neutraliziraju svaki eventualni rizik od bijega. Što se tiče njegovog primjernog vladanja tokom prethodnih privremenih boravaka na slobodi, Vijeće je sigurno da će optuženi Pušić, ukoliko bude oslobođen, pristupiti Sudu radi nastavka suđenja.

17. Osim toga, zbog istih tih razloga Vijeće smatra da optuženi Pušić, ukoliko bude pušten, neće predstavljati opasnost ni za jednu žrtvu, svjedoka ni bilo koju drugu osobu, što, uostalom, ne osporava ni tužilaštvo.³⁹

18. Međutim, imajući u vidu fazu postupka i okončanje izvođenja dokaza tužilaštva, Žalbeno vijeće je mišljenja da Vijeće uza sve to mora da odredi da li su humanitarni razlozi koje je

²⁸ *Tužilac protiv Prlića i drugih*, predmet br. IT-04-74-PT, Nalog o privremenom puštanju na slobodu Berislava Pušića, 30. juli 2004.

²⁹ *Tužilac protiv Prlića i drugih*, predmet br. IT-04-74-PT, Nalog po Zahtjevu Berislava Pušića za izmjenu uslova privremenog puštanja na slobodu, 22. august 2005.

³⁰ *Tužilac protiv Prlića i drugih*, predmet br. IT-04-74-PT, Odluka po Drugom zahtjevu Berislava Pušića za izmjenu uslova privremenog puštanja na slobodu, 15. novembar 2005.

³¹ *Tužilac protiv Prlića i drugih*, predmet br. IT-04-74-PT, Odluka po Trećem zahtjevu Berislava Pušića za izmjenu uslova privremenog puštanja na slobodu, 8. februar 2006.

³² Odluka po Zahtjevu za privremeno puštanje na slobodu optuženog Pušića, 26 juni 2006. Datumi privremenog puštanja na slobodu optuženog Pušića navedeni u toj odluci izmijenjeni su Nalogom o izmjeni Odluke po Zahtjevu za privremeno puštanje na slobodu optuženog Pušića, 4. juli 2006.

³³ Odluka po Zahtjevu za privremeno puštanje na slobodu optuženog Pušića, 8. decembar 2006.

³⁴ Odluka po Zahtjevu optuženog Pušića za privremeno puštanje na slobodu, 11. juni 2007.

³⁵ Odluka po Zahtjevu optuženog Pušića za privremeno puštanje na slobodu, 29. novembar 2007.

³⁶ Odluka po Zahtjevu optuženog Pušića za privremeno puštanje na slobodu, 19. mart 2008.; *Tužilac protiv Prlića i drugih*, predmet br. IT-04-74-AR65.6, Odluka po hitnoj žalbi tužilaštva na Odluku po zahtjevu optuženog Pušića za privremeno puštanje na slobodu, 14. april 2008.

³⁷ Odgovor.

³⁸ Odluka po Zahtjevu optuženog Pušića za privremeno puštanje na slobodu, 19. mart 2008.

³⁹ Odgovor. Ta opasnost se ne procjenjuje *in abstracto*, ona mora biti realna. Odluka u vezi s *Mićom Stanišićem*, par. 27.

Prijevod

predočila Pušićeva odbrana dovoljno uvjerljivi da opravdaju privremeno puštanje na slobodu optuženog Pušića.⁴⁰

19. Tužilaštvo podsjeća na argumente koje je iznijelo u žalbi na posljednje privremeno puštanje na slobodu optuženog Pušića i osporava da humanitarni razlozi koje je navela Pušićeva odbrana opravdavaju njegovo privremeno puštanje na slobodu.⁴¹

20. Imajući u vidu ljekarske potvrde koje je dostavila Pušićeva odbrana, Vijeće konstatuje da je zdravstveno optuženog Pušića veoma ozbiljno. Vijeće je izvršilo detaljnu procjenu, navedenu u povjerljivom dodatku, kao i u *ex parte* dodatku priloženom uz ovu Odluku, te smatra da očekivani dugotrajan postupak, a samim tim i dugotrajan pritvor optuženog Pušića imaju izuzetno negativane posljedice na njegovo krhko zdravlje. Vijeće se na osnovu preporuka ljekara i stručnjaka da bi liječenje optuženog Pušića na mjestu navedenom u dodatku omogućilo poboljšanje i stabilizaciju njegovog zdravstvenog stanja. Osim toga, ono smatra da bi prisustvo optuženog Pušića uz njegove bližnje tokom kratkog razdoblja moglo da im bude od pomoći u bolesti. Vijeće stoga smatra da su humanitarni razlozi koje je iznijela Pušićeva odbrana dovoljno uvjerljivi da opravdaju privremeno puštanje na slobodu optuženog Pušića.

21. Vijeće podsjeća da za ocjenu da li su ispunjeni uslovi propisani pravilom 65(B) Pravilnika mora uzeti u obzir sve relevantne faktore koje bi svako pretresno vijeće razumno uzelo u obzir prilikom donošenja svoje odluke.⁴² Vijeće u ovom predmetu takođe treba da uzme u obzir činjenicu da se optuženi Pušić dobrovoljno predao Međunarodnom sudu, te njegovo primjerno vladanje prije i tokom postupka, čak i po okončanju izvođenja dokaza tužilaštva. Osim toga, Vijeće će prekinuti pretres tokom ljetne pauze u radu Suda. Stoga tokom tog perioda neće biti sudskih aktivnosti koje bi zahtijevale prisutnost optuženog Pušića.

22. Osim toga, Vijeće podsjeća da, u skladu s praksom Žalbenog vijeća, stvarna ili moguća pretjerana dužina pretpretresnog pritvora predstavlja dodatni diskrecioni element koji se može uzeti u obzir prilikom donošenja odluke o privremenom puštanju na slobodu, ako su ispunjeni svi ostali uslovi predviđeni pravilom 65(B) Pravilnika.⁴³ U tom smislu, Pušićeva odbrana

⁴⁰ Odluka u vezi s *Petkovićem*, par. 17; Odluka u vezi s *Prličem* od 25. aprila 2008., par. 16.

⁴¹ Odgovor, par. 43-45.

⁴² Odluka u vezi s *Mičom Stanišićem*, par. 8; Odluka u vezi s *Jovićom Stanišićem*, par. 35; Odluka u vezi s *Petkovićem*, par. 8; Odluka u vezi s *Prličem* od 25. aprila 2008., par. 10.

⁴³ *Tužilac protiv Haradinaja i drugih*, predmet br. IT-04-84-AR65.2, Odluka po Interlokutomoj žalbi Lahija Brahimaja na Odluku Pretresnog vijeća da odbije njegovo privremeno puštanje na slobodu, 9. mart 2006., par. 23; *Tužilac protiv Dragomira Miloševića*, predmet br. IT-98-29/1-PT, Odluka po trećem zahtjevu za privremeno puštanje na slobodu, 16.

Prijevod

upućuje na izvještaj koji je sekretar Međunarodnog suda 10. juna 2008. prezentirao na diplomatskom seminaru u organizaciji Međunarodnog suda (dalje u tekstu: Izvještaj sekretara), u kojem je dao prikaz Pritvorske jedinice Ujedinjenih nacija (dalje u tekstu: Pritvorska jedinica) i opreme koja optuženima stoji na raspolaganju.⁴⁴ Vijeće ističe da je sekretar u svom izvještaju posebno govorio o "specifičnoj situaciji pritvorenih u Pritvorskoj jedinici" i da je konstatovao sljedeće:

"Iako Pritvorska jedinica predstavlja centar za privremeni pritvor, prosječno trajanje pritvora u velikoj mjeri nadilazi trajanje pritvora u nacionalnim zatvorima, a možda je čak približno trajanju u velikom broju kaznionica ["*penitentiary institutions*"]. To nužno ostavlja reperkusije na mentalno zdravlje pritvorenika koji očekuju suđenje ili koji treba da se suoče sa složenim i dugim prvostepenim ili drugostepenim postupcima, što dovodi do trajnog stresa. A poznato je da stres loše utječe na zdravstveno stanje."⁴⁵

Sekretar je takođe govorio o posljedicama koje dugotrajan pritvor i pretres imaju na zdravlje pritvorenika:

"Osim toga, dugotrajan pritvor prije i za vrijeme postupka, stres na pretresu i odvojenost pritvorenika od porodica predstavljaju elemente koji utiču na pogoršanje njihovog općeg zdravstvenog stanja, kako fizičkog, tako i mentalnog."⁴⁶

Što se tiče odvojenosti pritvorenika od porodice, sekretar je izrazio uvjerenje da:

"Odvojenost pritvorenika od porodica i manjak podrške koji iz toga proizlazi, kao i nepoznato okruženje u kojemu se nalaze neminovno utiču na njihovo zdravstveno stanje."⁴⁷

Sekretar je svoj izvještaj završio sljedećim zaključkom:

"Uprkos mjerama preduzetim u Pritvorskoj jedinici, imaju li se u vidu karakteristike optuženih u pritvoru (relativno visoka dob, osobne teškoće i teški zdravstveni problemi), rizik od pojave problema koji bi mogao ugroziti život pritvorenika je relativno visok. Ne bih želio da stvaram paniku, ali namjera

august 2006., str. 3. Treba konstatovati da je Žalbeno vijeće potvrdilo tu odluku. *Tužilac protiv Dragomira Miloševića*, predmet br. IT-98-29/1-AR65.1, Odluka po žalbi na odluku kojom se odbija privremeno puštanje na slobodu, 17. oktobar 2006., par. 8-9.

⁴⁴ Obraćanje g. Hansa Holthuisa, sekretara, Diplomatski seminar u organizaciji MKSJ, Haag, 10. juni 2008.

⁴⁵ Izvještaj sekretara, str. 3-4.

⁴⁶ Izvještaj sekretara, str. 7.

⁴⁷ Izvještaj sekretara, str. 3.

Prijevod

mi je bila da vam realno prikažem situaciju i da s vama podijelim našu zabrinutost u vezi s navedenim pitanjem."⁴⁸

23. Vijeće konstatuje da je ovaj predmet izuzetno dug, i to zbog svog opsega, složenosti i velikog broja optuženih. Osim nekoliko kratkotrajnih perioda privremenog boravka na slobodi, optuženi Pušić se nalazi u Pritvorskoj jedinici od početka postupka, odnosno od 25. aprila 2006.,⁴⁹ dakle više od dvije godine. Vijeće osim toga konstatuje da se postupak neće okončati prije 2010. godine. Međutim, Međunarodni sud je odgovoran za zdravlje optuženih koji su u njegovoj nadležnosti i pod njegovim nadzorom. S obzirom na to da je Vijeću stalo do zdravstvenog stanja optuženih, ono smatra da mogućnost da optuženi Pušić snosi ozbiljne posljedice dugotrajnog pritvora u Pritvorskoj jedinici, koje su opisane u Izvještaju sekretara, predstavlja dodatni faktor koji treba uzeti u obzir pri donošenju odluke na osnovu pravila 65(B) Pravilnika. Vijeće smatra da će prikladno liječenje, kao i izvjesno razdoblje izvan Pritvorske jedinice i u porodičnom okruženju tokom pauze u radu Suda omogućiti optuženom Pušiću poboljša svoje zdravstveno stanje i da prikupi snagu. Ono se nada da će na taj način spriječiti eventualno pogoršanje fizičkog i mentalnog stanja optuženog kako je opisano u Izvještaju sekretara.

24. Vijeće zatim podsjeća da prema jurisprudenciji Žalbenog vijeća trajanje privremenog boravka na slobodi u kasnijoj fazi postupka, a posebno po okončanju izvođenja dokaza tužilaštva, mora biti srazmjerno okolnostima i humanitarnim razlozima koji su dovoljno uvjerljivi da opravdaju privremeno puštanje na slobodu.⁵⁰ Osim toga, Vijeće podsjeća da faktori koje treba da uzme u obzir utiču ne samo na odluku da odobri ili ne odobri privremeno puštanje na slobodu, nego i na njegovo eventualno trajanje. Vijeće stoga mora, između ostalog,

⁴⁸ Izvještaj sekretara, str. 8.

⁴⁹ *Tužilac protiv Prlića i drugih*, predmet br. IT-04-74-PT, Nalog o privremenom puštanju na slobodu Berislava Pušića, 30. juli 2004.; *Tužilac protiv Prlića i drugih*, predmet br. IT-04-74-PT, Nalog po Zahtjevu Berislava Pušića za izmjenu uslova privremenog puštanja na slobodu, 22. august 2005.; *Tužilac protiv Prlića i drugih*, predmet br. IT-04-74-PT, Odluka po Drugom zahtjevu Berislava Pušića za izmjenu uslova privremenog puštanja na slobodu, 15. novembar 2005.; *Tužilac protiv Prlića i drugih*, predmet br. IT-04-74-PT, Odluka po Trećem zahtjevu Berislava Pušića za izmjenu uslova privremenog puštanja na slobodu, 8. februar 2006.; Odluka po Zahtjevu za privremeno puštanje na slobodu optuženog Pušića, 26. juni 2006. Datum privremenog puštanja na slobodu optuženog Pušića navedeni u toj odluci izmijenjeni su Nalogom o izmjeni Odluke po Zahtjevu za privremeno puštanje na slobodu optuženog Pušića, 4. juli 2006.; Odluka po Zahtjevu za privremeno puštanje na slobodu optuženog Pušića, 8. decembar 2006.; Odluka po Zahtjevu optuženog Pušića za privremeno puštanje na slobodu, 11. juni 2007.; Odluka po Zahtjevu optuženog Pušića za privremeno puštanje na slobodu, 29. novembar 2007.; Odluka po Zahtjevu optuženog Pušića za privremeno puštanje na slobodu, 19. mart 2008.; *Tužilac protiv Prlića i drugih*, predmet br. IT-04-74-AR65.6, Odluka po hitnoj žalbi tužilaštva na Odluku po zahtjevu optuženog Pušića za privremeno puštanje na slobodu, 14. april 2008.

⁵⁰ Odluka u vezi s *Petkovićem*, par. 17; Odluka u vezi s *Prličem* od 25. aprila 2008., par. 16.

Prijevod

pronaći pravu ravnotežu između prirode i težine okolnosti koje opravdavaju odobravanje privremenog puštanja na slobodu zbog humanitarnih razloga i trajanja istog.⁵¹

25. U ovom predmetu, optuženi Pušić traži da bude privremeno pušten na slobodu tokom perioda koji Vijeće ocijeni prikladnim, između 26. jula i 24. augusta 2008.⁵² Vijeće smatra da mora da ograniči period privremenog puštanja na slobodu na period koji neće biti duži od vremena koje je optuženom Pušiću neophodno za liječenje, kao i da posjeti svoje oboljele bližnje i prikupi snagu, što uključuje i vrijeme potrebno za putovanje u odlasku i u povratku. Stoga Vijeće smatra da je privremeni boravak na slobodi koji ne prelazi 23 dana srazmjernan težini zdravstvenog stanja optuženog Pušića i potrebi da se optuženom Pušiću omogući da se odmori nakon dvije godine pritvora.

V. ZAKLJUČAK

26. Zbog tih razloga i u svjetlu Izvještaja sekretara, Vijeće je uvjeren da je optuženi Pušić naveo dovoljno uvjerljive humanitarne razloge, te smatra da je privremeno puštanje na slobodu koje ne prelazi 23 dana (uključujući i putovanje) srazmjerno težini zdravstvenog stanja optuženog Pušića, njegovoj potrebi za liječenjem, kao i da se spriječe posljedice trajanja pritvora na stanje njegovog zdravlja. Stoga Vijeće primjenjujući svoja diskreciona ovlaštenja odlučuje da odobri privremeno puštanje na slobodu optuženog Pušića.

27. Imajući u vidu okolnosti u ovom predmetu i fazu u kojoj se postupak nalazi, Vijeće odlučuje odrediti garanciju da optuženi Pušić mora ostati u granicama koje odredi Vijeće.⁵³ Vijeće osim toga odlučuje da hrvatskim vlastima naloži da 24 sata dnevno nadziru optuženog Pušića tokom njegovog boravka i da svaka tri dana dostavljaju izvještaj o situaciji.

28. S obzirom na to, optuženi Pušić biće privremeno pušten na slobodu tokom perioda i u skladu s uslovima navedenim u povjerljivom dodatku priloženom uz ovu Odluku.

29. Međutim, Vijeće odlučuje da odgodi izvršenje svoje odluke da optuženog Pušića pusti na slobodu dok se ne donese odluka po žalbi koju namjerava da uloži tužilaštvo.⁵⁴

⁵¹ Odluka u vezi s *Petkovićem*, par. 17; Odluka u vezi s *Prićem* od 25. aprila 2008., par. 18.

⁵² *Zahrtjev*, par. 1, 11.

⁵³ Vidi s tim u vezi povjerljivi dodatak priložen uz ovu Odluku.

⁵⁴ *Odgovor*, par. 48.

Prijevod

VI. DISPOZITIV

30. **ZBOG TIH RAZLOGA**, Vijeće,

NA OSNOVU pravila 65(B) Pravilnika,

ODOBRAVA Zahtjev,

NALAŽE privremeno puštanje na slobodu optuženog Pušića tokom perioda i u skladu s uslovima navedenim u povjerljivom dodatku priloženom uz ovu Odluku,

I

NALAŽE da se odgodi izvršenje ove Odluke dok Žalbena vijeće ne donese odluku po žalbi koju namjerava da uloži tužilaštvo.

Sastavljeno na engleskom i na francuskom jeziku, pri čemu je francuska verzija mjerodavna.

/potpis na originalu/

Jean-Claude Antonetti,
predsjedavajući Vijeća

Dana 17. jula 2008.

U Haagu (Nizozemska)

[pečat Međunarodnog suda]